

Posudek na diplomovou práci Bc. Johany Tomkové **Tuzex a jeho působení na socialistickou společnost**

Předkládaná diplomová práce Bc. Johany Tomkové je věnovaná činnosti podniku zahraničního obchodu Tuzex během let 1957 až 1992 s krátkými a pro zachování logických souvislostí nezbytnými časovými přesahy (např. zachycení předchozí činnosti Darexu během let 1948-1953 apod.).

Diplomová práce je rozdělena do tří částí. První z nich obsahuje úvod do problematiky, druhá část práce se věnuje zahraničnímu obchodu a třetí se zabývá vlastním rozbořem činnosti Tuzexu a je rozsahově největší.

Nejzajímavější a nepřínosnější je právě třetí část práce, která je sepsaná na základě práce s nepublikovanými a dříve nezpracovanými archivními prameny. Archivní základna diplomové práce je rozsáhlá: autorka čerpá z fondů Ministerstva zahraničního obchodu Národního archivu ČR a Archivu bezpečnostních složek ČR. Některé materiály a dokumenty měly ve své době přísně tajnou povahu. Kromě toho autorka používá i informace z dobového tisku a legislativy.

Práce přináší mnoho nových poznatků a informací. Velice zajímavým se podle mého názoru jeví rozpor téměř kapitalistického, soutěživého vnitřního provozu Tuzexu (který zahrnoval vysokou úroveň obsluhování zákazníka, jazykovou vybavenost personálu, jeho neustálé školení apod.) s „vnějšími“ podmínkami socialistické reality normalizačního Československa, jež byla tomuto „ostrůvku blahobytu“ vzdálená. Tento antagonismus jen eskaloval výbornou, ne-li na dobové poměry vynikající propagační a dá se říci marketingovou činností Tuzexu, která nechtěně oslovovala i tu vrstvu běžných lidí, kteří jaksi nepatřili do cílové skupiny.

Dále jsou pak zajímavým zjištěním autorky i aktivity, které státní československé služby v rámci Tuzexu vyvíjely za účelem získání zahraničního dědictví krajanů. Z dnešního hlediska by se dalo určitě polemizovat o etičnosti těchto počínání motivovaného plněním státní pokladny, jak je ostatně patrné z materiálů diplomové práce.

Do struktury práce logicky zapadá i kapitoly o hospodářské kriminalitě, která souvisí hlavně se spekulací s valutami.

Celkově musím poznamenat, že autorka se pustila do téměř neprobádaného terénu archivních pramenů a výsledkem je povedená a přínosná práce, která kromě zpracování samotných pramenů zahrnuje i jejich kritickou analýzu.

Jakožto nedostatek práce musím bohužel uvést určité množství stylistických chyb, překlepů a nesrovnalostí v textu, který by po formální a gramatické stránce měl projít přísnější jazykovou redakcí. Formální podoba některých citací rovněž neodpovídá běžným standardům odborného historického textu.

Tyto nedostatky však mají formální povahu a v důsledku své podružnosti nemohou zásadně snížit výsledné hodnocení diplomové práce, kterým je známka **výborně**.

V Praze 24. ledna r. 2015

Mgr. Alena Marková, Ph.D.